PŘÍBRAM

MODERNÍ MĚSTO, KTERÉ OSLAVILO UŽ 800 LET

Vítejte v Příbrami, v historickém královském horním městě. Příbram s 33 000 obyvateli leží na úpatí Brd necelých 60 kilometrů jihozápadně od Prahy. Nejstarší písemný doklad o Příbrami pochází z roku 1216, kdy ji koupil pražský biskup Ondřej.

V době panování českého krále a císaře Svaté říše římské Karla IV. dal v srdci svého církevního panství tehdejší majitel arcibiskup Arnošt z Pardubic postavit na místě původní dřevěné tvrze kamenný hrádek, jádro dnešního příbramského Zámečku-Ernestina. Působení prvního pražského arcibiskupa připomíná dochovaný gotický arkýř, presbytář soukromé Arnoštovy kaple. V něm byla umístěna podle pověsti jím vyřezaná soška Panny Marie, později přemístěná do původní svatohorské kaple. Ta se po roce 1660 stala součástí rozsáhlého komplexu zahrnujícího kostel s ambity. Ještě v 17. století se svatohorský areál stal jedním z nejrozsáhlejších barokních objektů u nás. Dnes je nejslavnějším mariánským poutním místem v České republice.

Příbram vešla do povědomí především svou slavnou hornickou minulostí. Největší rozmach stříbrorudného hornictví nastal v 19. století. Těžba stříbra a olova na Příbramsku představovala na konci 19. století až 90% produkce celého Rakouska-Uherska. Stříbrorudné dolování pokračovalo s úspěchy až do konce 70. let 20. století. V souvislosti s těžbou neobyčejně bohatého uranového ložiska zažila Příbram od roku 1948 nový bouřlivý rozvoj, který v kladném i záporném smyslu poznamenal město a celý region. Dobývání uranu skončilo z ekonomických důvodů v roce 1991.

Součástí příbramského dění jsou kulturní a společenské akce a pestrý spolkový život. Během roku můžete v Příbrami navštívit například Hudební festival Antonína Dvořáka, Novák Fest, Příbramskou svatohorskou Salmaj, hornickou Prokopskou pouť nebo Příbramské kulturní léto.

Opomenout nesmíme ani oblíbená místa aktivního odpočinku, jako je areál Nový rybník, lesoparky Litavka a Padák nebo CHKO Brdy, která je skutečně na dosah.

Věříme, že se vám v Příbrami bude líbit a budete se k nám rádi vracet.

Poutní areál Svatá Hora

Rekreační areál Nový rybník ↑

Galerie Františka Drtikola Příbram →

Ševčinský důl jako součást Hornického muzea Příbram ↓

Zámeček-Ernestinum v centru Příbrami ↑

PŘÍBRAM V ČÍSLECH

12
zastavení se nachází na naučné stezce v lesoparku Litavka.

270
kilometrů značených cyklotras můžete projet v Brdech.

300
hřiven byla cena, za kterou koupil biskup Ondřej statek Příbram (tehdy asi 76 kilogramů stříbra).

319
lidských životů si vyžádala v roce 1892 do té doby největší důlní katastrofa světa, ke které došlo na Březových Horách.

343
schodů vede na Svatou Horu.

345
km² je celková rozloha CHKO Brdy.

800
let uběhlo v roce 2016 od vzniku první listiny, která dokládá existenci Příbrami.

865
metrů měří nejvyšší brdský vrch Tok.

1000
metrů dosažené svislé hloubky na dolu Vojtěch bylo v roce 1875 světovým rekordem.

1579
je rok, kdy se Příbram stala královským horním městem.

1838
metrů hloubky uranového dolu číslo 16 dosažené v roce 1975 znamenalo středoevropské prvenství.

1953
je rok, kdy se město Březové Hory spojilo s Příbrami.

48 432
tun uranu se do roku 1991 vytěžilo na Příbramsku, což představovalo 36 % v rámci ČR a také díky tomu se náš stát historicky zařadil mezi největší producenty uranu na světě.

NA SKOK Z PŘÍBRAMI

CHKO BRDY
Na území zrušeného vojenského újezdu byla po téměř 90 letech, kdy byl vstup do části Brd veřejnosti zakázán, vyhlášena CHKO Brdy. V Brdech na vás čeká krásná a málo objevená příroda, která je skutečně na dosah a láká k objevování pěšky, na kole nebo v zimě na běžkách. Za výlet stojí například vrchy Tok a Třemošná nebo Padrťské rybníky. CHKO Brdy přímo sousedí s městskými částmi Orlov a Kozičín. Příbram je součástí turistické oblasti Brdy a Podbrdsko (více na brdyapodbrdsko.cz).

PAMÁTNÍK VOJNA (6 KM)
V lese nedaleko obce Lešetice objevíte autenticky dochovaný vězeňský areál, svého druhu ojedinělý ve střední Evropě. Tento původně zajatecký tábor pro německé válečné zajatce, situovaný mezi bývalými uranovými šachtami, sloužil v období 1949–1951 jako tábor nucených prací a následně do roku 1961 jako vězeňské zařízení pro politické odpůrce komunistického režimu. Stálé expozice seznamují s perzekucí po únoru 1948, protikomunistickým odporem a přibližují dějiny uranového hornictví. Památník Vojna je pobočkou Hornického muzea Příbram.

SLIVICE (7 KM)
Památník Vítězství u Slivice připomíná bitvu z 11. na 12. května 1945, která byla posledním významnějším vojenským střetnutím 2. světové války na českém území i v Evropě. Od roku 2000 jsou zde pořádány oslavy spojené s připomínkou této historické události.

PAMÁTNÍK ANTONÍNA DVOŘÁKA VE VYSOKÉ U PŘÍBRAMI (9 KM)
Novorenesanční zámeček ve Vysoké u Příbrami, rozsáhlý park, Rusalčino jezírko, vila Rusalka i nádherná okolní krajina byla místa inspirace hudebního skladatele Antonína Dvořáka (1841–1904) po dobu více než dvaceti let jeho tvůrčího života. Zámecký areál ve Vysoké u Příbrami vznikl v roce 1878 díky investici Dvořákova švagra hraběte Václava Kounice. Nejnovější expozice přibližuje osobnosti původních majitelů manželů Kounicových a rozsáhlejší část informuje návštěvníky o životě, díle a pobytu Antonína Dvořáka ve Vysoké.

VÍTEJTE V PŘÍBRAMI

Cílová dopadová plocha Brda

Památník Vítězství poblíž Slivice ←

Památník A. Dvořáka ve Vysoké u Příbrami →

Památník Vojna v Lešeticích u Příbrami ↘

SVATÁ HORA A SVATOHORSKÉ SCHODY | 1

Svatá Hora je skvostem raného baroka a jedním z nejvýznamnějších mariánských poutních míst ve střední Evropě. Chloubou svatohorského chrámu P. Marie je nádherný hlavní oltář ze stříbra. Kromě velmi hodnotné architektury je zde několik stovek plastik a obrazů a mimořádně bohatá štuková výzdoba. V areálu dále nepřehlédněte Svatohorské poutní muzeum, kamenný sloup, sousoší Kalvárie, Mariánskou studánku a památný Svatováclavský dub. Svatá Hora nabízí také krásný výhled na Příbram. Ze Svaté Hory sestoupíte do města po 450 metrů dlouhém krytém schodišti, které bylo postaveno v 18. století.

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA | 2

Dominantou historické Příbrami je kostel sv. Jakuba Staršího, jehož základy jsou nejstarší městskou architektonickou památkou ze 13. století. Na západní straně náměstí je budova Knihovny Jana Drdy, která vznikla v místě, kde stával snad nejstarší měšťanský dům. Dům Holých a bývalý hotel Modrý hrozen na jižní straně náměstí stojí v místech původní středověké zástavby. Z jižní strany náměstí také vybíhá Pražská ulice s mnoha obchody. Východní stranu náměstí uzavírá jedna z nejhonosnějších staveb ve městě. Jedná se o dvoupatrovou administrativní budovu báňského ředitelství.

ZÁMEČEK-ERNESTINUM A GALERIE FRANTIŠKA DRTIKOLA PŘÍBRAM | 3

Jednu z nejvýznamnějších staveb v historické části Příbrami tvoří Zámeček-Ernestinum. Svůj název nese po svém nejslavnějším majiteli – arcibiskupovi Arnoštu z Pardubic. Dochováno je východní křídlo hrádku z poloviny 14. století. V Zámečku-Ernestinu se pravidelně konají výstavy a koncerty a naleznete zde stálou expozici díla významného příbramského rodáka a světově uznávaného fotografa Františka Drtikola. Poblíž se nachází Dům Natura s expozicemi o přírodě.

ZELENÁ PÁTEŘ MĚSTA | 4

Zelená páteř města je odpočinkovou oblastí protínající město od jihu k severu. Patří sem oblast od Fialova rybníku, zejména rekreační areál Nový rybník s přírodním koupalištěm, adventure golfem, skateparkem, několika hřišti, mini zoo, inline dráhou a občerstvením ve stylovém bistru. Dále klidová zóna na Rynečku s kombinovaným dětským hřištěm a seniorparkem. Zelená páteř dále prochází podél Příbramského potoka ke klidové zóně Hořejší Obora a pokračuje k vodní nádrži Dolejší Obora.

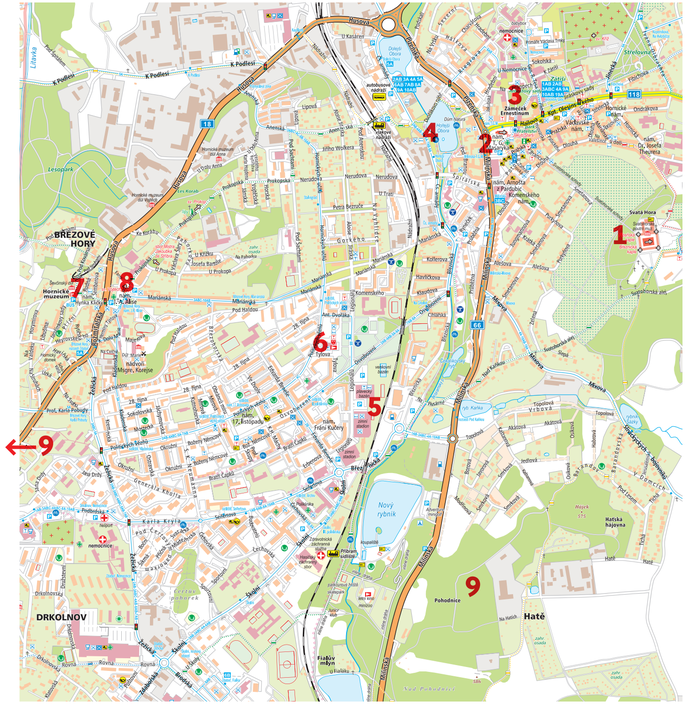

SPORTOVNÍ VYŽITÍ | 5

Zasportovat si můžete například v příbramském aquaparku či na zimním stadionu, jejichž haly se nacházejí v blízkosti náměstí 17. listopadu na takzvaném Březohorském sídlišti. V blízkosti aquaparku se nachází park s venkovními posilovacími stroji. Další sportovní vyžití nabízejí například hřiště Hlinovky, sportovní areál pod Svatou Horou nebo areál Nový rybník.

KULTURNÍ DŮM | 6

Kulturní dům, který představuje symbolický předěl mezi původní historickou částí města a novým sídlištěm, je ukázkou kvalitní architektury 50. let 20. století. V objektu se nachází Divadlo A. Dvořáka Příbram s kinem, společenský sál a hotel s restaurací.

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM | 7

Někdejší slávu příbramského dolování připomíná národní kulturní památka Hornické muzeum Příbram – báňský skanzen na Březových Horách nacházející se v areálu dolu Vojtěch, Anenské šachty, Drkolnova a Ševčinského dolu. Počtem historických objektů s expozicemi se stalo toto muzeum největším hornickým muzeem v České republice a jedním z největších v Evropě. Dětem i dospělým nabízí oblíbenou jízdu hornickými vláčky, prohlídky štol, fárání výtahem, jízdu po skluzavce k obřímu vodnímu kolu, seznámení se s unikátními parními těžními stroji a rozsáhlou mineralogickou sbírkou či haviřským folklórem.

NÁMĚSTÍ J. A. ALISE A BŘEZOHORSKÉ KOSTELY | 8

Kostel sv. Vojtěcha je dominantou březohorského náměstí J. A. Alise vystavěnou převážně v novorenesančním slohu. Kostel vznikl díky příspěvkům místních horníků. Nezapomeňte si prohlédnout i další dva kostely v blízkosti náměstí – kostel sv. Prokopa a sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra. V nedalekém areálu dolu Marie je expozice hasičské techniky.

NAUČNÉ STEZKY V LESOPARCÍCH LITAVKA A PADÁK | 9

Naučná stezka s 12 zastaveními v údolí říčky Litavky provede návštěvníky místy, kde se před stovkami let zpracovávala ruda, a informuje také o místní fauně a flóře. Součástí je dětské a workoutové hřiště a posezení s krbem. Naučná stezka na Padáku s 11 zastávkami seznámí návštěvníky s funkcemi lesa a ekosystému. Děti mohou v rámci putování po obou stezkách plnit různé zábavné úkoly.

poznejpribram.cz **@poznejpribram**

Informační centrum města Příbram
Pražská 129, Příbram I
T: +420 771 747 843, +420 800 555 600
Otevřeno: leden–prosinec 9.00–17.00 (kromě 24.–26. 12., 1. 1.)

Vydalo město Příbram v roce 2022
Autoři fotografií: J. Jiroušek, L. Renner, archiv města, Hornické muzeum Příbram, Památník Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami
Grafická úprava: Š. Holič – Lemon design
Mapa: © Map Design